

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1*

NEEDS AND GUIDELINES FOR PROMOTING THE DIGITAL LEARNING
MANAGEMENT CAPACITY OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
AFFILIATED WITH PHETCHABUN PRIMARY EDUCATION AREA OFFICE
DISTRICT 1

เก้ ทองสาธิต¹, สติรพร เชาวนชัย² และ กฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์³

Ke Tongsaard¹, Sathiraporn Chaowachai² and Krittayakan Topithak³

¹⁻³มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹⁻³Narasuan University, Thailand

Corresponding Author's Email: ket65@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 285 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการปรับปรุง และแบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

* Received 11 March 2024; Revised 7 April 2024; Accepted 22 April 2024

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ในภาพรวมเท่ากับ 0.105 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล 2) แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้แอปพลิเคชัน ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์สถานศึกษา สร้างเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณ และจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย กำกับ นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ยุคดิจิทัล, ส่งเสริมความสามารถ

Abstract

This research the objective are as follow: 1) To study the needs of primary school teachers' ability to manage learning in the digital age; Under the Office of Phetchabun Primary Education Area District 1 2) To study ways to promote the ability to manage learning in the digital age of primary school teachers. Affiliated with Phetchabun Primary Education Area Office District 1. The sample used in the research was 285 teachers in schools under Phetchabun Primary Education Area Office District 1. The samples were determined according to Krejci and Morgan's table. Research tools include: questionnaire on Current and Desirable Conditions of Digital Learning Management Ability of Primary School Teachers Affiliated with Phetchabun Primary Education Area Office District 1 analyze the data with Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation Analyze the essential demand index and interview form for promoting digital learning management abilities of primary school teachers. Under the Phetchabun Primary Education Area Office District 1, analyze data with content.

The research results were found: 1) The results of the study on the need for digital learning management abilities of primary school teachers under the Phetchabun Primary Education Area Office District 1 on a per-side basis, it was found that the area with the highest demand index was digital learning management design. 2) Guidelines for promoting the ability to manage learning in the digital age of primary school teachers under the Phetchabun Primary Education Area Office District 1 The school district office should organize workshops to develop teachers to have knowledge and understanding of using the application, both online and offline. Create a learning social network, support the budget, and provide the school environment with modern learning resources.

Keywords: Learning Management, Digital Age, Empowerment

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิตรวมถึงการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน โดยการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” จัดการศึกษา ทั้งระบบตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมสร้างศักยภาพสูงสุดของเยาวชน ตอบสนองตลาดแรงงาน และเป็นที่ต้องการของสังคม ซึ่งมีผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (เพ็ญจันทร์ สินธุเขต, 2560) ความเป็นโลกาภิวัตน์ของโลกในยุคปัจจุบัน ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วสู่โลกยุคดิจิทัลที่มีคุณลักษณะของการเป็น โลกที่ใช้พรมแดน คือ การไม่มีขอบเขตที่แท้จริงในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และสารสนเทศ เป็นโลกที่แคบลง คือ การเดินทางติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วมากขึ้น ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นโลกที่หมุนเร็วมากขึ้น คือ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์มีความหลากหลาย และสะดวกยิ่งขึ้น ทำให้การใช้เวลาในแต่ละวันของมนุษย์เองสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่า ในยุคที่ผ่านมาอย่างมากมาย โดยคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังกล่าวนั้น เกิดขึ้นมาได้เนื่องจาก มีตัวเร่งปฏิกิริยาการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ เทคโนโลยี (สุกัญญา แชนซ้อย, 2558)

การจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมามีการพัฒนาครูยังเป็นสิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาค่อนข้างมาก กล่าวกันว่า การพัฒนาครูนั้นนอกจากจะพิจารณาบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงแล้ว จะต้องมีการพัฒนาครูด้วย สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมามีประเทศไทยยังประสบปัญหา ในด้านการพัฒนาครูบางประการ จากการศึกษาวิจัยที่ยืนยันว่าการพัฒนาครู ยังขาดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพราะงบประมาณจำกัด ไม่ตรงกับความต้องการของครูและขาดการติดตาม ประเมินผลการพัฒนา และยังพบว่าการพัฒนาครู ในปัจจุบัน ยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบาย และมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่าง ๆ จะจัดโครงการพัฒนาครูเป็นจำนวนมาก แต่ก็ยังซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ขาดประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง พบว่าส่วนใหญ่ หน่วยงานกลางเป็นผู้จัด วิธีการส่วนใหญ่ใช้การอบรม บรรยาย ประชุมกลุ่มย่อยและสรุปความ เห็นต่อที่ประชุมใหญ่ อีกทั้งมีผู้เข้าประชุมค่อนข้างมาก และที่สำคัญคือครูต้องละทิ้งการสอน ค่าใช้จ่ายสูงและไม่สามารถติดตามผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง นำไปเป็นผลการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และไม่สามารถแก้ไขปัญหายของโรงเรียนได้ อย่างตรงประเด็น (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2566 พบว่า ในปีงบประมาณ 2565 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนการนิเทศติดตามประเมินผล และนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ (COVID 19) ส่งผลให้การขับเคลื่อน แผนโครงการ ลงสู่สถานศึกษา ต้องมีการปรับในเรื่องเวลาของการดำเนินการและรูปแบบ กิจกรรมที่ลดการรวมกลุ่มการเว้นระยะห่างทางสังคมและผนวกกับเงื่อนไขระยะเวลา ในการดำเนินงานตามกรอบของการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2565 ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้เกิดการนำนวัตกรรมในการใช้ เทคโนโลยี มาบริหารจัดการในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ทุกหน่วยงานและสถานศึกษา มีความจำเป็นต้องพัฒนาในเรื่องเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1, 2566)

จากความเป็นมาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคปัจจุบัน เป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ก้าวทันต่อเทคโนโลยี และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ตลอดจนนโยบายการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พันธกิจข้อที่ 7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้เป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานและการตัดสินใจของทางการบริหาร ตลอดจนนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครูผู้สอน ให้มีความรู้ ทักษะ และ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,085 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 285 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบและแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครู ประกอบด้วย 5 ด้าน ข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .986

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งลิงค์แบบสอบถามใน Google form พร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล จำนวน 3 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive Selection)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ โดยการเลือกจากข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) ที่มีค่าสูงที่สุด ในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

2. นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับผลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลปรากฏว่า แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ได้ค่า IOC 1.00 ทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน และเวลาในการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากวิธีการจัดบันทึกและการบันทึกเสียงมาจัดพิมพ์เป็นข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา แล้วสรุปประเด็นเนื้อหาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ในภาพรวมเท่ากับ 0.105 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล และด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นรองลงมา คือ ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัล

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการเป็นผู้แนะนำ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครูให้มีการจัดการเรียนรู้ในช่องทางที่หลากหลาย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และวิธีการใช้แอปพลิเคชัน ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ที่หลากหลาย ในสร้างและขยายองค์ความรู้ของครูให้กับผู้เรียน

2.2 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบ และประเมินบทเรียนที่ครูสร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนได้ด้วยโปรแกรมและแอปพลิเคชันต่างๆ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรม/สัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และวิธีการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน ในการสร้างบทเรียน

2.3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และในห้องเรียน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ของครู และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการดำเนินการกำกับ นิเทศ ติดตามการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนให้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ผ่านการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ การใช้เทคโนโลยี และกำกับ นิเทศ ติดตามครูอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ การใช้โปรแกรมหรือ แอปพลิเคชัน

2.5 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควร กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์และจุดเน้นของสถานศึกษาให้ชัดเจน และมีการสนับสนุน งบประมาณในการสร้างเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยใช้ เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์เขต 1 ในภาพรวม พบว่า ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการออกแบบ กิจกรรม และสอดแทรกเป็นเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และ ออนไลน์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ และฝึกพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัย ชีรภัทร์ วรคำ (2565) เรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยใช้การรู้ ดิจิทัล ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้โดยใช้การรู้ดิจิทัล มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการ จำเป็นสูงสุด โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูไว้ว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบ และประเมินบทเรียนที่สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนได้ด้วยโปรแกรมและแอปพลิเคชันต่างๆ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และวิธีการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน ในการสร้างบทเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูต้องมีความสามารถในการสร้างและออกแบบบทเรียน ด้วยโปรแกรมและแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในด้านเทคโนโลยี ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพจน์ เก็มกาแมน (2563) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบ สื่อและรูปแบบการจัดการเรียนรู้มาอย่างดีในเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้นได้และส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงาน หรือเทคนิค วิธีการใหม่ให้กับครู เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจและกระตุ้นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2 ด้านการเป็นผู้แนะนำ พบว่า เป็นข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นรองจากด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยี โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู ไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูให้เป็นครูโค้ชสามารถเป็นผู้ชี้แนะ เป็นที่ปรึกษา ในการจัดการเรียนรู้ผ่านการใช้แอปพลิเคชัน แบบออนไลน์และออฟไลน์ และวิธีการใช้เทคโนโลยีให้กับผู้เรียน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ ของครูให้มีการจัดการเรียนรู้ในช่องทางที่หลากหลาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทบาทของครูยุคใหม่ มีหน้าที่คอยชี้แนะ เป็นที่ปรึกษา และช่วยเหลือผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปรียา ไตรยะพันธ์ และรชฏ สุวรรณภู (2565) เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ การเตรียมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ให้มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องปรับพฤติกรรมให้มีความฉลาดรู้เท่าทันดิจิทัล ครูต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ เป็นที่ปรึกษา เป็นโค้ช

2.3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นรองจาก ด้านการเป็นผู้แนะนำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมภายใน

โรงเรียนให้มีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และในห้องเรียนจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคอยกำกับ นิเทศ ติดตามการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนา ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน มีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนา ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีการจัด สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณในการจัด สภาพแวดล้อมที่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาต้องนิเทศ กำกับ ติดตามโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย สิวราช อินตะ วิชัย (2563) เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านกายภาพที่มีอย่างพอเพียงอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียนมีบรรยากาศที่เป็นกันเองและสื่อสารที่เป็นมิตร และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการ มีส่วนร่วมของผู้เรียน มีหลักการที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษา เรียนรู้

2.4 ด้านการใช้สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองมาจาก ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู ไว้ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัด อบรมเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ การใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชัน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับ นิเทศ ติดตามครูในการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิด ผ่านการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันครูส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิด ผ่านการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่างๆ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาครูให้ มีความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน ในการจัดการเรียนรู้ และผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูใช้โปรแกรม แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียน รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และคอยนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศลินธร พิงเมือง (2565) เรื่อง แนวทางส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัล

เพื่อการสอนของครูโรงเรียนกีฬาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยว่า แนวทางส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการสอนของครูโรงเรียนกีฬาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรส่งเสริมการเข้า ร่วมโครงการฝึกอบรม เรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านการสร้างและใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียน การสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และควรกำหนดมาตรการให้ครูนำสื่อดิจิทัลมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

2.5 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล พบว่า ข้อที่มีดัชนีความต้องการ จำเป็นต่ำสุด โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครู ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ของหน่วยงานต้นสังกัดและจุดเน้น ของสถานศึกษา ให้มีเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ และสนับสนุนงบประมาณในการสร้างเครือข่าย และสร้างสังคมการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่กำหนดทิศทางในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งการ ส่งเสริมให้ครูสร้างเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งในการสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ โดยผ่านโปรแกรม แอปพลิเคชัน เทคโนโลยีที่สะดวกและ เข้าถึงง่าย เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อ สื่อสาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพิณทร์ ชาววิวัฒน์ (2565) เรื่อง แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของครู สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนการสร้างองค์ ความรู้ใหม่ๆ ให้กับครูส่งเสริมให้เกิดการทำงานในรูปแบบดิจิทัลในสถานศึกษา ให้ครูนำความรู้ และทักษะดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุน งบประมาณและอุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างทั่วถึง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้แนวดิจิทัล มีค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการ พัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ และรูปแบบของการเรียนรู้ ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ดำเนินการตรวจสอบ ประเมินบทเรียนที่สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะที่ จำเป็นของผู้เรียนได้ด้วยโปรแกรมและแอปพลิเคชันต่างๆ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควร

จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และวิธีการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน ในการสร้างบทเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1
2. ควรศึกษารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- นวพัฒน์ เก็มกามาณ. (2563). แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษายุคนี้(ยุคดิจิทัล): THAILAND 4.0 ในปรารภนาโกวิยางกูร (บ.ก.) สาขาบริหารการศึกษา การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครุศาสตร์วิจัย เรียกใช้เมื่อ 20 สิงหาคม 2566 จาก <https://www.edu.lpru.ac.th/eduresearch/nace2017/NACE2017.pdf>.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2562). ทักษะ 7C ของครู 4.0. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิวัฒน์ ชาววิวัฒน์. (2565). แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศลินธร พึ่งเมือง. (2565). แนวทางส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการสอนของครูโรงเรียนกีฬา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการสารสนเทศและเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิวราช อินตะวิชัย. (2563). การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(4), 216-224.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21. เรียกใช้เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2566 จาก <http://www.addkute3.com>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เพชรบูรณ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 1.